

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

8. De fructu spirituali, quem haurire possunt incipientes ex hac doctrina de profectu spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

PROFECTV SPIRITVALI. 6

no proficiendi ex vna parte tam necessarius, & salutaris sit vnicuique & toti mundo : ex altera verò parte difficile quidem, sed nō minus vtile, & necessarium, vt exstent libri de hoc argumento conscripti, inter optimos offerimus hunc præsentem tractatum, cum desiderio maiorem Dei gloriam, & salutē animarum eius lectione procurandi.

CAPVT VIII.

*De fructu spirituali, quem haurire possunt,
incipientes seruire Deo, ex hac doctrina
de ratione proficiendi in
virtute.*

AD finem huius tractatus vna adhuc cōmonfactio occurrit necessaria ijs, qui aut inceperunt, aut certè cogitauerunt incipere dare operam veræ pietati, nempe hæc. Vt qui piam viuendi consuetudinem iam dudum inierunt, si fortè incidant in conciones aut libellos, quorum sermo in eo vertitur, vt auditor vel lector auocetur à peccatis lethalibus non inde ansam capiant alicuius tepiditatis, & arbitrentur, nec sibi longius esse progrediendum, cum cerè, vt diximus, lon-

D 2

gius

gius progredi debeant, hoc est, etiam a leuioribus lapsi hi, qui lethales non sint, cauere, & optimis operibus Deo, gratissimis, etiamsi sub pœna æternæ damnationis mandata non sint vacare. Et contra, qui vel iam primum inchoarunt, vel inchoare cogitarunt sanctam viuendi rationem, non ilicò terreatur, vel animum despondeant, si incidant in conciones vel libellos, quibus studium in virtute proficiendi, & ad culmen perfectionis contendendi inculcatur, existimantes nimis arduam & difficilem esse virtutū viam, & quam centesimus quisque mortalium vix assequi possit. Neque enim ille in virtute progressus proponitur tanquam ad salutem consequendam prorsus necessarius, sed tanquam valde utilis, & salutaris. Qui enim ad hanc perfectionem vitæ contendunt, puriorem à peccatis conseruant animum, & securiorem sibi reddunt suam salutem, & maiorem gratiam, gloriamque apud Deum promerentur: deinde in hac vita ampliore pace, & consolatione, quam Deus mūdis corde impertit, perfruuntur, & aliorum donorum spiritualium penè innumetabilium, quæ Deus communicare solet

solet omnibus in virtute proficientib. participes fiunt, vt supra diximus, & deinceps latius exponemus.

Itaque non habent, quod idcirco de sua salute desperent: hunc verò fructū ex hac consideratione carpere possunt, vt sese humiliant, submissius de se sentiant, dum animaduertunt se tam longe abesse, à pietatis officijs, quæ diuinæ maiestatis excellentia meretur: totoque pectore gaudeant non deesse Deo in Ecclesia pios seruos, qui cum tanta perfectione vitæ Christianæ illi seruiant, gratiasque agant, se illum sensum & notitiam consecutos: nam lætari de profectu & perfectione aliorum, propter gloriam, quæ inde in Deū redundat, est quodammodo participem fieri & profectus & perfectionis ipsorum. Deinde & alium fructum inde carpere queunt, nempe vt magno studio & sollicitudine in precibus suis ad Deam fuis ob oculos ponant suam imbecillitatem, enixeque petant efficacem voluntatem, & robur spiritale in diuino suo seruitio proficiendi, ac certò confidant, quod si in oratione constanter perseuerarint, se donum ex liberali, & misericordie eius manu acceptu-

ros, studiumque proficiendi, quòd iam apparet arduum & difficile, & primo aspectu terret, facile & suaue futuram, ac ex cogitatione, quòd in dies in bono tam ineffabili, vt est amor Dei, maiore semper accessionem facere poterint, incredibilem capturos voluptatem.

Considerare siquidem debent hanc viuendi rationem non viribus hominis naturalibus perfici, sed diuinis à Christo Domino collatis. Ille enim omnibus proficiendi studio ardentibus libenter & perliberaliter gratiam suam communicat, qua res arduas reddat faciles, amaras, dulces, & graues leues. Considerent etiam in Christi Domini nostri Ecclesia semper fuisse, & adhuc esse innumeros homines in omni sexu & statu, in virtutum cultu admodum prouectos, qui eandem aliquando difficultatem, quam illi nunc experiuntur, in colenda vera pietate senserint, sed quia cum ingenti fiducia erga Christum iter illud spiritualis progressus ingressi sunt, eodem propitio, & adiuuante, admodum planum & iucundum esse deprehenderunt.

Consideret & quilibet sigillatim, quæ Deus ipsi bona contulerit, quam
mult

multa aliter se habuerint, quam iam habeant, quomodo olim multa vitia amârit, quæ iam horreat, quomodo olim, ne minimam quidem orationem facere, nec missam, vel concionem audire sine distractione animi potuerit, nunc autem voluptatem etiam capiat, ex orationibus faciendis, & officijs diuinis, concionibusq; audiendis. Itaque sicut Deus hæc in ipso operatus est sine vlllo suo merito, cum longissimè à salute abesset, eumq; à peccato ad gratiam, à morte ad vitam pertraxerit, & à carnalibus desiderijs ad obsequendum diuinis inspirationibus, prorsus confidendum est, quòd multo magis eum deducere possit è bono statu in meliorem, adiuuante diuina gratia.

Hæc tentatione terroris, & trepidationis inanis pulsatus quoque fuit Augustinus initio suæ conuersionis, eamque dictis considerationibus expugnauit. Principio videbatur illi nimis ardua puritas legis Euangelicæ, & maximè perpetuæ continentiæ obseruatio, animumque despondebat, se non posse pertingere ad tam gloriosam carnis victoriam. Cum igitur timidus & desperabundus in illa cogitatio-

*Aug. l. 8. con-
fess. c. 11.*

62 TRACTATUS DE

ne hæreret, sedulo expendere cœpit in
Ecclesia Christi non modo extitisse, &
esse graues & fortes viros, qui grauissi-
mis pœnitentijs corpora sua castiga-
rent, & ad culmen omnium virtutum
peruenissent, perpetuamque castitatem
coluissent, vti erat S. Antonius, & alij
eius imitatores, verum etiam innume-
ros adolescentulos, virgines, & viduas,
ac teneræ ætatis puellos, & puellas, qui
perpetuam continentiam custodirent,
alacresque ad vitæ Euangelicæ perfe-
ctionem contenderent, ac tandem cor-
eius sic illum alloquebatur. *Tu non po-
teris quod isti, & istæ? an verò isti & istæ
in semetipsis possunt, ac non in Domino Deo
suo. Quid in te stas, & non stas? Projice te
in eum, noli metuere, non se subtrahet, vt
cadas. Projice te securus, excipiet te; &
saluabit.* Considerabat nimirum san-
ctus ille mutationem, quam Deus in
Ecclesia fecerat, & quotidie faciebat
conuertendo magnos peccatores in
heroes sanctissimos. Atque hæc con-
templatio omnem languorem illi ad-
emerat, formidinemque inanem discuf-
ferat, ingentem quoque animum illi
addebat proficiendi de virtute in virtu-
tem, firmissimam spem dabat Christum
sibi

PROFECTV SPIRITVALLI. 69

sibi affuturum. Sic ipse fatetur in alio loco his verbis:

Exempla seruorum tuorum, quos de nigris lucidos, & de mortuis viuos feceras, congesta in sinum cogitationis nostræ vrebant, & absumebant grauem torporem, ne in ima vergeremus, & accendebant nos validè, vt omnis ex lingua subdola contradictionis, flatus inflammare nos acrimus possët, non extinguere. Atque hi sunt fructus, quos homines considerati hauriunt ex hac doctrina, quæ tradit rationem in virtute proficiendi.

Atque illi quidem, qui viuo desiderio ardent sui profectus, (quibus hæc doctrina admodum est necessaria, nec paruo numero reperiuntur in Dei Ecclesia) ex illa hauriunt certam & perspicuam notitiam perfectionis cuiusq; virtutis, ac media, quibus comparentur, tum robur eas opere ipso exercendi, dum vniuscuiusq; virtutis dotes considerantur, & remedia contra tentationes tepiditatis, atque arma ad repellendos virtutis hostes, lumen quoque ad cognoscendas fugiendasque imposturas, quibus Satan conatur impedire profectum nostrum in diuino seruitio, ac demum, in quo natura profectus spi-

D 5 ritalis

70 TRACT. DE PROF. SPIR.

ritalis consistat. Quibus verò non inest illud viuum proficiendi desiderium, ex hac doctrina discunt humilitatem, & confusionem sui, vt diximus, qui fructus tam præstans est, vt Deus propter illam sæpè communicet viuum desiderium proficiendi.

Vt verò ex lectione huius libri similes iam dictis colligi queant fructus, rogamus Christianū lectorem, vt cum desiderio proficiendi illum perlegat: nec enim dubitamus, Deum Optimum Maxim. necessaria præsidia ei suppeditaturum, vt ad maiorem suæ diuinæ maiestatis honorem & gloriam aliquando reipsa, quod ex animo desiderauit, exequatur.

TRA-